

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

Białystok, 12 grudnia 2012r.

PS-V.431.53.2012.BK

Pani Halina Żukowska
Kierownik
Ośrodka Pomocy
Społecznej w Wąsoszu

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach: 14 i 15 listopada 2012r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąsoszu, w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, dokonano ustaleń opisanych szczegółowo w protokole kontroli.

Kontrolą objęto okres od 1 października 2011r. do dnia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Protokół kontroli kompleksowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu został podpisany przez kierownika Ośrodka w dniu 3 grudnia 2012r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Ustalono, że kierownik jednostki i pracownicy posiadają wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku spełnia normę określoną w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Wójt Gminy Wąsosz wydał stosowne upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach, z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy (w tym również starszemu pracownikowi socjalnemu) oraz pełnomocnictwo do dokonywania czynności prawnych związanych z wykonywaniem zadań statutowych i bieżącym funkcjonowaniem Ośrodka.

Rada Gminy Wąsosz uchwałą XXII/144/09 z dnia 29 grudnia 2009r. nadała Statut Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wąsoszu. Zapisy Statutu wymagają aktualizacji – w § 3 ust. 4 wskazano zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, jednak zadania wskazane w pkt 1 i 3 ww. paragrafu, należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zapis dokonany w § 11 statutu dotyczący obsługi finansowo-księgowej Ośrodka przez referat budżetu i podatków Urzędu Gminy Wąsosz jest sprzeczny ze stanem faktycznym, gdyż ww. zadanie realizuje główny księgowy zatrudniony w Ośrodku.

Kierownik Ośrodka opracował Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu. Dokonano zmiany § 5 ust. 2 regulaminu i w pkt 2 i 3 dokonano zapisów, że w skład ośrodka wchodzi: wieloosobowe stanowisko pracownika socjalnego (2 etaty), komórka świadczeń rodzinnych zadanie prowadzone przez pracownika socjalnego ds.

świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego (1 etat) – stwierdzono, że dokonane zapisy, są niezgodne ze stanem faktycznym - obecnie Ośrodek zatrudnia 1 starszego pracownika socjalnego oraz 2 pracowników socjalnych, z których jeden realizuje zadania dotyczące świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej (podział zadań wynika z zakresu czynności pracownika z dnia 01.02.2010r.). W Ośrodku nie wyodrębniono komórki organizacyjnej do realizacji świadczeń rodzinnych, co jest niezgodne z art. 20 ust 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r., Nr 139, poz. 992 ze zm.), zgodnie z którym w przypadku upoważnienia kierownika ośrodka pomocy społecznej, w Ośrodku tym tworzy się ww. komórkę.

We wszystkich sprawdzonych przypadkach, w oświadczeniach składanych przez strony, stwierdzono brak klauzuli, o której mowa w art. 107 ust. 5c ustawy o pomocy społecznej.

W okresie podlegającym kontroli Ośrodek nie prowadził dziennika korespondencyjnego i ewidencji wyjść służbowych. Sprawy rejestrowano w dzienniku korespondencyjnym Urzędu Gminy w Wąsoszu oraz wrywkowo wpisywano wyjścia w teren w ewidencji wyjść służbowych Urzędu.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że na wnioskach wpływających do Ośrodka brak potwierdzenia doręczenia pisma podpisem osoby odbierającej, jak również brak daty doręczenia do jednostki.

Pracę socjalną prowadzono w oparciu o kontrakt socjalny. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały na celu realizowanie pracy socjalnej, zgodnie z jej definicją zawartą w art. 6 pkt 12 oraz art. 45 ww. ustawy o pomocy społecznej. Stwierdzono jednak, że w zdecydowanej większości sprawdzonych akt, brak jest zapisów dotyczących analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny oraz wniosków z niej wynikających, stanowiących podstawę planowania pomocy. W dokumentacji prowadzonej przez pracowników socjalnych, w części wywiadu środowiskowego dotyczącej opisu pracy socjalnej, nie odzwierciedlano podejmowanych działań lub jej odzwierciedlenie następowało w znikomym stopniu.

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizowała zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 14, 17, 18, 19 i 20 ustawy. Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 6, 8, 9, 12, 15, 16, 16a nie były realizowane ze względu na brak potrzeb.

Gmina realizowała zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 5 ustawy, nie realizowała zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 1, 2, 3 i 4 ze względu na brak potrzeb.

Realizowano zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6. Zadanie w zakresie dożywiania realizowano, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, ze zm.). Od listopada 2011r. OPS wypłacał dodatkowe świadczenie, w wysokości 100 zł miesięcznie, w związku z przyjęciem przez Radę Ministrów w dniu 27 września 2011r. uchwały Nr 182/2011 ustanawiającej rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8, 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej nie były realizowane ze względu na brak potrzeb.

Zadanie wynikające z art. 110 ust. 4 ww. ustawy realizowano.

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka nie wyodrębniono zespołu realizującego zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej, na podstawie art. 110a ww. ustawy.

Nie wytaczano na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne, natomiast osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji w powyższej sprawie - zadanie określone w art. 110 ust. 5 ww. ustawy. Realizowano zadanie określone w art. 110 ust. 6 ww. ustawy.

Kierownik składał Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka i przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej, jednak nie wskazał na konieczność utworzenia komórki ds. świadczeń rodzinnych na podstawie art. 20 ust 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Rada Gminy Wąsosz podjęła uchwałę Nr XI/72/04 z dnia 3 września 2004r. w sprawie zasad zwrotu za świadczenia z pomocy społecznej (ze zm.).

Zarządzeniem Nr 21/2012 z dnia 24 kwietnia 2012r. Wójt Gminy Wąsosz ustalił sposób sprawienia pogrzebu, w tym osobie bezdomnej na koszt gminy Wąsosz.

Rada Gminy Wąsosz uchwałą Nr XI/74/04 z dnia 3 września 2004r. ustaliła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, a także szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania. Powyższa uchwała pomija specjalistyczne usługi opiekuńcze, nie wyłącza również specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W powyższej uchwale Rada Gminy Wąsosz nie określiła kosztu jednej godziny usługi opiekuńczej i specjalistycznej usługi opiekuńczej, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznym, w myśl art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.

Rada Gminy podjęła uchwałę wynikającą z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na pomoc w formie posiłku, w ramach programu dla osób, których dochód przekracza kryterium dochodowe.

W zakresie przyznawania świadczeń z pomocy społecznej stwierdzono poniższe nieprawidłowości:

1. W sprawach dotyczących przyznawania zasiłków celowych (str. 7 protokołu):

- w dwóch przypadkach, nie rozpatrzono możliwości przyznania świadczenia, w formie zasiłku okresowego, pomimo że zachodziły przesłanki wynikające z art. 7, 8 i 38 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej – poz. Nr 2, 4.

2. W sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (str. 9 protokołu):

- w jednym przypadku usługi nie były świadczone zgodnie z wymiarem wskazanym w decyzji administracyjnej w związku z tym, że osoba je wykonująca była nieobecna w pracy – dot. poz. Nr 1.

2. W sprawach dotyczących dożywiania dzieci (str. 10 protokołu):

- w jednym przypadku, nie rozpatrzono możliwości przyznania świadczenia, w formie zasiłku okresowego, pomimo że zachodziły przesłanki wynikające z art. 7, 8 i 38 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej – poz. Nr 5.

3. W sprawach dotyczących przyznawania pomocy w formie zasiłku stałego (str. 12 protokołu):

- w dwóch przypadkach w sentencji decyzji dokonano zapisu cyt. „UWAGA: o każdej zmianie wysokości zasiłku stałego strona będzie powiadamiana odrębny pismem, bez wydawania decyzji administracyjnej.” – zapis taki nie znajduje uzasadnienia ponieważ, każda zmiana wysokości świadczenia powinna nastąpić w drodze decyzji administracyjnej (art. 106 ust. 5), od której zgodnie z art.127 kpa służy stronie odwołanie do organu wyższej instancji – dot. poz. Nr 1 i 2.

4. W sprawach dotyczących przyznawania pomocy w formie zasiłku okresowego (str. 6 protokołu):

- w pięciu przypadkach stwierdzono, że dochód z gospodarstwa rolnego ustalano na podstawie decyzji o wysokości podatku rolnego, jest to niezgodne z art. 107 ust. 5b pkt 11 ustawy o pomocy społecznej – dot. poz. Nr 1, 2, 4, 5, 10.

5. W sprawach dotyczących przyznawania pomocy w formie dożywiania (str. 11 protokołu):

- w jednym przypadku stwierdzono, że dochód z gospodarstwa rolnego ustalano na podstawie decyzji o wysokości podatku rolnego, jest to niezgodne z art. 107 ust. 5b pkt 11 ustawy o pomocy społecznej – dot. poz. Nr 3.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości i uchybień jest niewłaściwe stosowanie obowiązujących przepisów prawa, wynikające z błędnej ich interpretacji, bądź ich nieznajomości, w szczególności ustawy o pomocy społecznej, niewystarczający nadzór bezpośredniego przełożonego nad załatwianiem spraw oraz naruszeniem norm zatrudnienia w związku z realizacją zadań z zakresu świadczeń rodzinnych.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu oraz Wójt Gminy Wąsosz.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuję kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu, do:

1. Uregulowania zapisów statutu zgodnie ze stanem faktycznym oraz obowiązującymi przepisami prawa.
2. Uregulowania organizacji pracy Ośrodka poprzez dokonanie właściwych zapisów regulaminu organizacyjnego na podstawie obowiązujących aktów prawnych.
3. Utworzenie komórki ds. świadczeń rodzinnych zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustalenia właściwej nazwy stanowiska pracy pracownika realizującego to zadanie zgodnie z IV tabelą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz.398, ze zm.) bez naruszenia norm zatrudnienia pracowników socjalnych (art. 110 ust. 11 ww. ustawy).
4. Podjęcia działań w celu dokonania zmiany uchwały Nr XI/74/04 Rady Gminy Wąsosz z dnia 3 września 2004r. dotyczącej szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze a także szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania, w zakresie ustalonym art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, w tym określenia kosztu jednej godziny usługi opiekuńczej i specjalistycznej usługi opiekuńczej.
4. Rozpatrywania możliwości przyznania świadczeń obligatoryjnych (w tym przypadku zasiłków okresowych) w sytuacji, gdy zachodzą przesłanki do ich udzielenia.
5. Dokonywania zmiany wysokości świadczeń w drodze decyzji administracyjnej (art. 106 ust. 5 ww. ustawy).
6. Kompletowania dokumentów zgodnie z art. 107 ust. 5b (w tym pkt 11) oraz oświadczeń zawierających klauzulę, o której mowa w art. 107 ust. 5c ww. ustawy.

7. Świadczenia usług opiekuńczych zgodnie z wymiarem godzinowym wskazanym w decyzji administracyjnej oraz zapewnienia ciągłości realizacji zadania podczas nieobecności pracownika w pracy.

8. Ustalania w kwestionariuszu wywiadu analizy i oceny sytuacji osoby lub rodziny skutkującego realizowaniem przyjętych założeń pracy socjalnej oraz formułowania wniosków dotyczących dalszej pracy z osobą/rodziną w celu rozwiązywania trudnej sytuacji.

9. Prowadzenia w jednostce dziennika korespondencyjnego i ewidencji wyjść służbowych zgodnie z obowiązującymi standardami oraz odzwierciedlania na wnioskach wpływających do Ośrodka potwierdzenia doręczenia pisma.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej przysługuje Pani, jako osobie kierującej kontrolowaną jednostką, prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Katarzyna Mularz

/ - /

Z-ca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Wójt Gminy Wąsosz